

Parimet Udhëzuese dhe Skema e Përfitimeve për Projektin Hidroenergjetik të Devollit (DHP)

Qëllimi

Parimet udhëzuese dhe Skema e Përfitimeve përcaktojnë angazhimet e DHP-së për Personat e Prekur nga Projekti (PPP-ve) në lidhje me zbutjen e ndikimeve të projektit, si dhe promovimin e mundësive të zhvillimit në Luginën e Devollit. Masat e listuara në skemë do të kryen nga stafi i DHP-së dhe autoritetet përkatëse të Qeverisë Shqiptare.

Referencat

- *Politika e DHP për Qëndrueshmërinë*
- *Udhëzimet dhe Standardet e Korporatës Ndërkombëtare Financiare (IFC – Internacional Finance Corporation)*

Parimet udhëzuese të Projektit Hidroenergjetik të Devollit

- Ndikimet e projektit do të shmangen ose zvogëlohen ku është e mundur duke gjetur alternativa të realizueshme në projektim dhe vendndodhje.
- Do të kryen vlerësime të plota me qëllim identifikimin dhe zvogëlimin e të gjitha ndikimeve.
- Personat e Prekur nga Projekti (PPP-të) do të kompensohen dhe ri-sistemohen me qëllim ruajtjen dhe/ose përmirësimin e standardit të tyre të jetesës duke përfshirë mundësinë për të përdorur shërbimet dhe burimet e përbashkëta të komunitetit.
- Marrja e pronësisë dhe ri-sistemimi do të planifikohet dhe zbatohet për të shkaktuar sa më pak përçarje sociale, kulturore dhe ekonomike.
- Të gjitha masat duhet të zbatohen aq sa është e mundur me përpjekje dhe kosto të arsyeshme, pa shkaktuar dëme në mjedis.
- Masa të posaçme do të ndërmerren për të mbrojtur grupet më të ndjeshme nga ana ekonomike dhe sociale, p.sh. grupe të cilat për arsye të ndryshme nuk mund të marrin pjesë në programet e ri-sistemimit.
- Të gjithë personat që banojnë në zonat e ndikuara direkt nga projekti do të konsiderohen si PPP dhe do të kenë të drejtën e kompensimit dhe ri-sistemimit në rast se banesat dhe jetesa e tyre ndikohen negativisht.
- Niveli i mëparshëm i shërbimeve dhe burimeve komunitare do të mirëmbahet dhe/ose përmirësohet pas kompensimit dhe ri-sistemimit.
- Programet e ri-sistemimit do të planifikohen dhe zbatohen me pëlqimin dhe marrëveshjen e personave të ndikuar nga projekti nëpërmjet një procesi pjesëmarrje gjithë përfshirës.
- Të gjithë PPP-të do të kenë mundësi të përdorin mekanizma efektive për dëgjimin dhe zgjidhjen e ankesave gjatë zbatimit të programeve për kompensim dhe ri-sistemim.
- DHP do të monitorojë zbatimin e aktiviteteve të projektit në Luginën e Devollit bazuar në objektivat për një zhvillim të qëndrueshëm.

Njoftim

Ky dokument është përkthyer në gjuhën shqipe për të lehtësuar kuptimin dhe shpërndarjen e informacionit të përmbajtur. Janë bërë përpjekje për të dhënë një përkthim sa më të saktë. Në rastet e keqkuptimeve në lidhje me saktësinë e informacionit të dhënë në versionin e përkthyer në shqip, ose në rast mospërputhjes ndërmjet versionit shqip dhe anglisht, mbizotëron versioni anglisht, i cili përmban kuptimin e sakte.

Skema e Përfitimeve për Ri-sistemimin dhe Kompensimin

Çështja	Kompensimi dhe Masat Zbutëse
A – Humbja e banesës	<ul style="list-style-type: none"> • Sigurimi i fondeve për Qeverinë Shqiptare për pagesat e shpronësimeve për shtëpitë dhe banesat bazuar në vlerat e miratuara nga qeveria. • Sigurimi i të njëjtit standard të banesës së mëparshme me anë të ofrimit të materialeve shtesë dhe mbështetjes teknike për banorët që do të zhvendosen në Luginën e Devollit • Sigurimi i transportit për tek vendbanimet e reja brenda Luginës së Devollit (orenditë shtëpiake, materialet dhe objektet e lëvizshme).
B – Humbja e strukturave të tjera	<ul style="list-style-type: none"> • Zëvendësimi i strukturave të palëvizshme me të njëjtën vlerë ose sigurimi i materialeve të reja për ndërtim nëse PPP-të qëndrojnë brenda Luginës së Devollit
C – Humbja e tokës truall	<ul style="list-style-type: none"> • Sigurimi i fondeve për Qeverinë Shqiptare për pagesat e shpronësimit për humbjet e trojeve bazuar në normat e qeverisë. • Sigurimi i asistencës për PPP-të për të siguruar truall të përshtatshëm duke u konsultuar me Qeverinë
D – Humbja e tokës bujqësore (pronari i tokës)	<ul style="list-style-type: none"> • Sigurimi i fondeve për Qeverinë Shqiptare për pagesat e shpronësimit për humbjet e tokës bujqësore bazuar në vlerat e miratuara nga Qeveria. • Ku është e mundur, në bashkëpunim me komunitetin, familjet dhe autoritetet lokale të identifikohen dhe zhvillohen toka të reja për prodhim bujqësor për t'ua rindarë atyre që preken më shumë nga humbja e tokës (familjet me humbje prodhimi >50% dhe ato që do të shpërngulen)
E – Humbja e prodhimit bujqësor (përdoruesi i tokës)	<ul style="list-style-type: none"> • Paketat e mëposhtme në mbështetje të jetesës do të ofrohen bazuar në vlerësimin e humbjes së prodhimit: <ol style="list-style-type: none"> 1) Sisteme të prodhimit për serat 2) Drurë frutorë 3) Zhvillimi i blegtorisë 4) Rritja e prodhimeve bujqësore 5) Zhvillimi i biznesit 6) Alternativa të tjera të pranueshme nga DHP dhe PPP-të • Për familjet e ndjeshme do të jepet mbështetje e veçantë me qëllim që të sigurohet pjesëmarrja e tyre në programet e rivendosjes së mjeteve të jetesës • Këshilla nga ana teknike për një minimum kohe prej 3 vjetësh
F – Humbja e përkohshme e prodhimit	Kompensim në para për humbjen e prodhimit dhe rikthimin të tokave jashtë zonave të shpronësimit të shkaktuar nga aktivitetet e ndërtimit të projektit
G – Humbja e burimeve të pasurisë së përbashkët	<ul style="list-style-type: none"> • Ku është e mundur të lehtësojë mundësinë e përdorimit të pyjeve, kullotave, ujit dhe burimeve të tjera natyrore të përshtatshme
H – Humbja e përhershme e tokës që përdoret për qëllime biznesi	<ul style="list-style-type: none"> • Mbështetje për identifikimin e tokës zëvendësuese në një vendndodhje të pranueshme nga PPP me qëllim vazhdimin e aktiviteteve tregtare të suksesshme
I – Humbja fizike e	<ul style="list-style-type: none"> • Sigurim i mbështetjes për ceremonitë dhe përgatitjen për

Çështja	Kompensimi dhe Masat Zbutëse
pasurisë kulturore	zhvendosjen e sendeve të lëvizshme dhe rivendosjen në vendin e ri të renë dakort nga PPP-të. <ul style="list-style-type: none"> • Zëvendësimi i objekteve të kultit dhe strukturave të tjera fetare me të paktën të njëjtën vlerë dhe të pranueshme nga komuniteti brenda Luginës së Devollit
J – Humbja e infrastrukturës së komunitetit/publike	<ul style="list-style-type: none"> • Mbështetje për Qeverinë Shqiptare dhe koordinim me PPP-të në zëvendësimin e të gjithë infrastrukturës publike me të paktën të njëjtën vlerë dhe funksion ose përmirësim të infrastrukturës ekzistuese përfshirë ujësjellësit, rrugët hyrëse-lidhëse dhe linjat elektrike nëse është e nevojshme
K – Humbja e objekteve arsimore	<ul style="list-style-type: none"> • Mbështetje për Qeverinë Shqiptare dhe koordinim me PPP-të në zëvendësimin e shkollave të prekura ose përmirësimin e shërbimeve sociale të fshatit brenda një distance të pranueshme nga familjet • Sigurimin e pajisjeve, materialeve dhe aparaturave për shkollat e reja sipas nevojave
L – Programet rajonale	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësim të shërbimeve shëndetësore përmes qendrave shëndetësore, pajisjeve dhe trajnimit të stafit mjekësor • Përmirësim të shërbimeve edukative përmes shkollave, transportit, trajnimeve, zhvillimit të aftësive dhe programeve për bursa • Rritje të prodhimit bujqësor përmes programeve për trajnimin e fermerëve dhe gjetja e tregut të prodhimeve të zonës
M –Zhvillimi i vaditjes	<ul style="list-style-type: none"> • Studimi dhe projektimi i skemave të mundshme të zhvillimit të sistemeve për vaditje në zonën e poshtme të digës së Banjës në bashkëpunim me palë të tjera, përfshirë Qeverinë Shqiptare • Mbështetje për zhvillimin e sistemeve të vaditjes apo mundësive të tjera në bashkëpunim me palë të tjera, përfshirë Qeverinë Shqiptare
N – Procesi i Ankesave	<ul style="list-style-type: none"> • Të gjitha familjet do të kenë të drejtën e ankimit të lirë dhe direkt ndaj shqetësimeve lidhur me projektin me anë të Mekanizmit të Shqyrtimit të Ankesave.